

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, pri naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uređništvo lista Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik: konsorij list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Postno-branični račun št. 841-652. TELEFON št. 1157.

Izhaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 3 mvd. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, N. Brežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovčini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm. visoke 22 mm): za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink; za smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglašje v tekstu lista do 5 vrst 5 K. vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, ne manj pa po 40 stot. — Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

BRZOJAVNE VESTI.

Gospodarska zbornica:

DUNAJ 24. Podpredsednik knez Auer-sperg je otvoril sejo ob 1 uri 15 min. Bivši minister Wittek je poročal o zakonu glede varstva volilne svobode ter je priporočal, naj zbornica vsprejme predlogo v obliki, kakor jo je odobrila poslanska zbornica. Na to je bil zakon vsprejet brez debate v vseh čitanjih. Zbornica je potem razpravljala predlogo o ureditvi uradniških plač. Poročal je baron Ozedik. Zakon je bil nato vsprejet. Po tem je prišel na vrsto zakon zaradi proforsorskih plač. Naučni minister dr. Marchet je naglašal, da se ne prebota skrb za spopolnenje dunaj-skega vseučilišča, v zadnjem času za gradnjo in razširjanje kliniki. Isto tako je tudi s kliniki v Pragi in Lvovu. Zakon je bil na to vsprejet brez debate. FZM grof Beck je utemeljeval svoj resolucijski predlog, v katerem se pozivlja vlado, naj čim prej skrb, da se z ozirom na draginske razmere zboljša plača tudi častnikom in uradnikom skupne vojske in deželne brambor. Resolucijski predlog je bil po kratki debati vsprejet. Seja je bila zaključena ob 3. in pol uri pop. Prihodnja seja jutri.

Avstrijska poslanska zbornica.

DUNAJ 24. Zbornica je najinim potom razpravljala o zakonu glede povišanja pokoj-ninskih prejemkov vojaških vdov in sirot. Nato je sledila razprava najnega predloga, da se takoj razpravi o rekrutnem kontin-gentu. Po govoru glavnega govornika o nuj-nosti je bila seja ob 8. uri in trideset zvečer zaključena. Prihodnja seja jutri.

Vremenska napoved za Kranjsko in Primorsko.

DUNAJ 24. Spremenljivo. Zmerni vetrovi. Temperatura narašča.

Minister Zichy pri cesarju.

BUDIMPEŠTA 24. „Ogr. brz. biro“ poroča z Dunaja. Cesar je danes ob 2. in pol uri popoludne vsprejel v posebni avdi-jenci ministra a latere, grofa Aladarja Zichy-ja. Minister je o tej priliki poročal o najnovejših političnih dogodkih. Grof Zichy ostane še na Dunaju. Govori se, da se ministerski pred-sednik dr. Wekerle poda te dni na Dunaj.

Ogreška poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 24. Poslanska zbornica je rešila imunitetne stvari, predloge o lokalnih železnica in poročila. Prihodnja seja jutri o poludne.

Polonji toži.

BUDIMPEŠTA 24. Pravosodni minister Polonji je naložil danes državnemu pravništvu, naj toži poslanca Lengyela radi obreko-vanja. Kakor se govori, se prične kazensko postopanje tudi proti različnim listom, ki so ponatili obtožbo Lengyela, oziroma jo tol-mačili in spopolnili z nadaljnjimi podatki.

Izgredi na Ivovskem vseučilišču.

LVOV 24. Na vseučilišču, kamor je do-vojen vstop le proti izkazu legitimacije, vlada mir. Dodatna matrikulacija se je izvršila mirno; nakar so bila predavanja v dvorah, ki niso poskodovane. Od aretovanih maloruskih dijakov, med katerimi so tudi trije slušatelji bogoslovja, so bili trije radi javnega nasilstva pridržani v zaporu. Vsem vdeležencem na včerajšnjih izgredih je bila odvzeta vseučil-lišna legitimacija.

Posvetovanje radi razoroženja.

BUDIMPEŠTA 24. Wilham Seead je imel danes z ministerskim predsednikom dr.

Wekerle, ter z ministroma Košutom in Appo-nyjem posvetovanje radi vprašanja za raz-oroženje.

Mraz.

PARIZ 24. Vsled izredno hudega mraza je včeraj zmrznilo deset oseb.

DUNAJ 24. Iz zapadnega dela države prihajajo poročila, da mraz ponehne. V vztočnih krajih vlada pa še vedno hud mraz.

INOMOST 24. Danes je po vsej deželi ponehal mraz. V južni Tirolski je nehale snežiti. Od vseh strani poročajo o viharjih.

Mraz v Italiji.

RIM 24. Nenavaden mraz traja še vedno. V okolici Rima je padlo mnogo snega. Pro-met z vozovi in cestno železnico v rimske gradove je pretrgan. Na železniških progah Rim-Dolmona in Rim-Napoli so vlaki obtičali v snegu. V Rimu dežuje. Slika mesta se je tekom noči spremenila. — V Benetkah je velik del lagun zamrznil. Pristanišče je sicer svobodno, vendar je promet po mestu radi plavajočih kosov ledu oviran.

Nov dekret o glagolskem bogoslužju.

RIM 24. „Osservatore Romano“ je pri-občil dekret kongregacije obredov, podpisan od kardinala Crotoni-ja, ki ureja uporabo obrednega jezika v slovanskih deželah ob Jadranskem morju. S tem dekretom se upo-raba staroslovenskega jezika pri službi božji potrjuje za one cerkve, ki morejo dokazati, da ga rabijo že dlje časa. Uporaba tega je-zika je dovoljena le cerkvam, ne pa duhov-nikom. Potemtakem se uporaba omeji le na take cerkve, katerim je bila dovoljena tudi do-slej. Knjige v staroslovenskem jeziku mora odobriti cerkvena oblast. Duhovniki, ki bodo rabili ta jezik izven cerkev, ki imajo to do-vojenje, bodo suspendirani.

Turški poslanik na Dunaju.

CARIGRAD 24. Poročilo nekega budim-peštanskega lista, da postane turški poslanik na Dunaju, Mahmus u Nedim-paša, minister, brzokone pravosodni minister, potrebuje po-trdila. Res je le, da želi radi obiteljskih raz-mer postati minister.

Potres v Kingstonu.

LONDON 24. „Reuterjev biro“ poroča iz Kingstona ob 22. t. m.: Od 14. t. m. sta bila dva močna potresna sunka, zadnji terek popoludne tudi dva močna sunka. Več poslop-jij se je zrušilo. Prebivalstva se je polastil velik strah. Ponesrečil ni nihče.

Nova paroplovna proga.

HAMBURG 24. Hamburški ameriška proga in južno-ameriška paroplovna družba sta sklenili ustanoviti skupno progo med New-Yorkom in Brazilijo.

Potovanje italijanskega kralja.

CARIGRAD 24. Od italijanske strani izjavljajo, da ni ničesar znano o potovanju italijanskega kralja v Carigrad, Atene in na Cetine.

Francoski škofje pri državnem taj-niku Me ry del Valu.

PARIZ 24. Mnogo francoskih škofov je došlo v Rim, ki so imeli daljša posvetovanja z državnim tajnikom kardinalom Merry del Valom glede zadnje škofovske konference.

Bogočastna udružitev v Parizu.

PARIZ 24. Tukaj se je osnovala bogo-častna udružitev pod imenom „Francoska apo-stolska katoliška cerkev“. Udružitev bo imela svoj sedež v bivšem Barnabitskem samostanu.

in pravi trikrat: „Kristos se rodi!“ in do-mačica mu veselo odgovarja: „V istinu se rodi!“ ter ga pšenico posiplje. Oni od neda-čih, ki je ta dan prvi prišel v hišo, na-ziva se „poladenik“, v priprostem ljudstvu navadno „radovan“. Dotični človek igra po-sebno ulogo na ta praznik, in zato se rano vstaja, da, radovan večkrat prihaja prej, nego je jutranjico zvonilo. Deca se radovana neiz-merno veselje. Radovan je za ves praznik člen rodbine in najmilejši gost, ki mu vsi iz-kazujejo največjo čast; za osobito srečo se drži, ako se radovan tako pogosti, da zbog izobilja ne more vsega zadržati pri sebi. Ra-dovan mora ob svojem prihodu sesti na zemljo, nakar ga pšenico posipljejo; in tretji dan na večer spremljajo ga igrate in pevaje: „Radovane, radovane, budi nam vesele!“ k staršem ali sorodnikom. Po dovršeni službi božji, ko so prišli domov, posedajo za bogato obloženo mizo, ki se za vse tri dni (v bolj-ših hišah do malega božiča — novega leta) ne pospravlja in ki je za vsakega tu, ki go-spodarja v tem času obiskuje, in ki ima voljo jesti, k čemur ga vabijo, dá, celo si-lijo. Ko prihaja na mizo pečeno prase, pri-žiga se voščena sveča, ki stoji poleg kolača „roždestvo tvoje i djeva dnes“, na kar go-spodar kroji kolač na štiri dele, ali tako, da na gornji strani ostaja nerazrezan. Sedaj se ve, ker je že poprej odrejeno, kdo bo s kom

Nadškofijska palača sedež mini-sterstva.

PARIZ 24. Uradni list je objavil dekret, da se nastani v nadškofijski palači novousta-novljeno ministerstvo za delo in javno blaginjo.

Admiral Beranger.

MADRID 24. Admiral Beranger je ne-nadoma umrl.

Minist reka kriza na Španskem.

MADRID 24. Sinoči se je sestal mini-sterški svet ter je naročil ministerskemu pre-l-sedniku, naj predloži kralju zaupno vprašanje.

Špansko ministerstvo odstopilo.

MADRID 24. Ministerstvo je odstopilo.

Vihar v Črnem morju.

PETROGRAD 24. V Črnem morju raz-saja silen vihar. V Batumu so čutili včeraj več potresnih sunkov.

Birrel minister za Irsko

LONDON 24. Uradno se potrjuje, da je sedanji naučni minister Birrel imenovan držav-nim tajnikom za Irsko.

Martens v Berlinu.

BEROLIN 24. Ruski državni svetnik Martens je imel danes razgovor z državnim tajnikom Tschirskim.

Iz Maroka.

TANGER 24. Francoska in španska eskadra sta odpluli iz tujakinskega pristani-sa. Ostala sta le dva križarja. Med četani Mag-zena in plemenom Beni a Mansur se vršijo hudi boji.

TANGER 24. (Agence Havas) Španski križar „Carlos V.“ je danes zjutraj vdplul v Cadix.

Orientalist Steinschneid.

BEROLIN 24. Danes je po daljši bolezni umrl orientalist dr. Moric Steinschneid.

R u s i j a.

Požar.

POLVEK 24. (Gub. Vitebsk) „Petr. brz. ag.“. Požar, ki je razsajal v središču mesta, je povzročil zelo veliko škodo.

Obhod železnične proge

Ajdovščina - Št. Vid - Razdrto - Po-tojna.

Komisijiski ogled vršil se je dne 18. apr. 1906 ob 9. uri dopoldne na postaji Ajdov-ščina. Razporejen je bil načrt in opis namer-avanega podaljšanja železnične proge Ajdov-ščina-Št. Vid na vpogled. Po prečitaniu na-črtnega navodila, otvorila se je vsestranska debata. Pojasnila o dotičnem načrtu je poda-jal v nemškem jeziku g. Rikard Hanka, c. kr. višji inženir v železničnem ministerstvu; v slovenskem jeziku pa je tolmačil g. Viljem Laschan vitez Moorland, c. kr. deželne vlade svetnik v Ljubljani.

Potem so se odpeljali vsi členi komisije proti romarski cerkvi Matere Božje v Logu, kjer se je vršil, od cerkve par sto metrov oddaljeno, prvi ogled na podlagi načrta, za prvo določeno postajališče.

Neki župan se je oglašil k besedi s pro-šnjo, naj bi se oziralo na korist splošnega prometa, kateri se ima pomnožiti z lesno tr-govino po dovoznih nove nameravane ceste Podboj-Vrhoplje in naj se razširi postajališče v prometno postajo za prejemanje tovarnega blaga. V obče pa se ostali členi komisije niso mogli sprijazniti s to željo, češ, da se nahaja za prejemanje in oddajanje tovarnega blaga na zelo ugodnem kraju prometna postaja Ajdovščina in se ima zgraditi v bližini tudi

prometna postaja trga Vipava. Oddaljenost do postaje Ajdovščine in do trga Vipava, sploh do vseh priklapljenih vasi, ustreza udobnosti v takšni meri, da bi bili troški na-prave prometne postaje poleg cerkve v Logu popolnoma odveč.

Drugi postanek bil je na senožetih ob mejni vasi Budanje v ta namen, da bi se višji inženir g. Hanka in projektant gosp. Rindel popolnoma prepričala o legi in kakovosti te-rena, da bi bilo izključeno vsako preplavlje-nje (inundacija) železnične proge.

Tretji postanek se je pa vršil kakih 100 metrov pred vipavskim pokopališčem, kjer se ima graditi Vipavska postaja. Tudi tukaj je bilo nekoliko oporekanja, namreč proti zgradbi postaje na tem mestu in izražalo se je mne-nje, naj se imenovana postaja preloži kakih 200 m v smeri proti trgu za pokopališčem; to pa radi tega, ker so nekateri členi komi-sije smatrali lego postaje z ozirom na kra-jevne koristi in na zavetje proti silni burji bolj ugodno.

Ker bi se pa v tem slučaju morala gra-diti nova cesta do postaje in bi bila postaja od glavne ceste vendar preveč oddaljena ter bi se troški za to cesto pomnožili za kakih 5000 K, odobril se je prvotni načrt za zgradbo trške postaje Vipava.

Iz Vipave se je odpeljala komisija v Št. Vid. Na licu mesta vnela se je vsestranska živahna debata o predloženem načrtu železni-ske proge, katera bi dosegla v Št. Vidu svoj zaključek.

Nihče se ni strinjal s predloženim načr-tom, to je, da bi se zaključila proga Ajdov-ščina-Vipava že v Št. Vidu. Občno je bilo oporekanje temu načrtu, osobito so zastopniki korporacij povdarjali važnost podaljšanja pro-ge na Razdrto-Postojna ter so interesente vipavske doline kar odločno izjavili, da po predloženem načrtu zvezna proga Ajdovščina-Št. Vid nima nobenega smisla, in so pritje-vali, da, če se proga Ajdovščina ne namer-ava sklopiti s Razdrtim in Postojno, jim je ljube, da se proga Ajdovščina-Št. Vid ne gradi, ker bi bila itak takšna proga brezpo-membna in v gnutnem oziru pasivna.

Projektant, g. inženir Rindel je sicer pov-darjal, da tudi na podlagi predloženega na-črta ni neomogočena podaljšava proge do Razdrtega in je nekako plašno hotel uplivati na zastopnike županij, da bi po novem na-črtu — proga od postaje Vipava s strmcem 25% proti Št. Vidu — prišla postaja na hribu poleg Starega gradu kakih 80 do 90 m visokine nad Št. Vidom ter bi bil dovoz do postaje zelo otežkočen in dovozna pot s pre-cejšnjimi troški izvedljiva. Od gg. členov komi-sije, kakor tudi od interesentov vipavske doline, naglašalo se je, da bi se po prvotnem načrtu zveza Št. Vid-Razdrto dala spojiti le z ogromnimi troški; v nasprotnem slučaju — z razmernim strmcem — bi pa za postajo Vipava troški le malenkostno narasli.

Tudi so javili gg. interesente, da jim je ljubeša postaja Št. Vid na visokini hriba 90 m in s strmcem podaljšana zveza do Razdrtega-Postojna, nego v poljanski nižini zaključna postaja Št. Vid.

Ta nesebična izjava interesentov je gg. členom komisije izredno dobro imponirala, tako, da so vsled te izjave izražali svoje pre-senečenje vsprko te nesebičnosti, češ, da je to nenavaden slučaj, da prevladuje občna ko-rist sebične namene.

Ob tej pril ki se je izjavil zastopnik dr-žavnega vojnega ministerstva, c. in kr. stot-nik, g. Peter Pole, da se pridružuje mnenju gg. členov komisije in drugih interesentov, ker le podaljšanje proge Ajdovščina-Razdrto-Postojna ima smisel prometnega obrata in s strategičnega oziroma pravi pomen za vojaške namene, ter je celó pripomnil, ako nima da-našnji obhod komisije pred očmi načrta za podaljšanje proge Ajdovščina-Razdrto-Postojna, mu dalje ni ničesar razpravljati kakor zastop-niku vojnega ministerstva.

Priporočal je tudi eden členov komisije, naj bi se v merkantilnem oziru in v splošno korist vsaj bližnjih sosednjih vasi in radi si-lovite burje železniška proga iz Vipave iz-vedla v smeri proti Slapu, Mančam, Ložam in Podragi v prid drugim sosednim vsem, kakor: Planina, Erzely, Goče, dalje po hribu Porečje do Razdrtega; ali oporekalo se mu je od strani tehnikov, da bi bila ta proga ob desni strani ležečih vasi v smeri proti Raz-drtu vsled neugodnega terena — ker bi se morali delati predori in mostovi — veliko dražja, nego ob levi strani pod Nanosom.

Na gradbi lokalnih železnic oziroma se splošno na take proge — s kolikor možno malimi troški glede graditve; — izključeno pa je, da bi se železniško ministerstvo na gradbi te proge spuščalo v velike stroške.

Iz Št. Vida vračala se je komisija v Šturje v hotel Ivana Šaplja, kamor je došla popoludne ob 4. uri. Po okrepanju pričelo

PODLISTEK.

Na jugoslovanskem Piemontu.

Popotni utrinki iz Srbije.

Piše Franjo Krašovec.

VI.

Na sveti večer prigejejo se sveče in na mizo se postavlja božični kolač, ki je raz-ličnimi figurami nakičen. Na sredi stoji ja-slice in okolo njih ovce, volovi, ptice itd. in vse to stoji na kolaču, ki se s pšenico po-siplje in orehi obsiplje. Sam kolač stoji na krožniku in ta na slami, a kraj njega z ene strani lonček z vinom, z druge strani lonček z medom. Razven tega kolača mesi se še „zdravlj“. Vsa druga mešava so iz belega testa, „zdravlj“ pa, ki ni nič drugega, nego podolgasto formo imajoč hlebec, mora biti iz proste običajne moke. To se je čez praznike mesto navadnega kruha in drugo so kolači, ki prihajajo po pečenki. Še mi je omeniti „česnica“; to je pogača, ki se v njo vmešava dinar. Na sveti večer pred večerjo jemlje „kučedomacin“ štiri orehe in meče v vsaki kot sob po jednega in teh orehov nikdo ne sme pobrati čez vse praznike. Na božično jutro domačin zgodaj vstaja, stopa na vrata

se je s sestavljanjem zapisnika, v katerega so se v prejšnji odločbi komisije, kakor tudi od interesentov pismono izražene želje; nadalje tudi prošnje, glaseče se soglasno, da bi se praga v korist v Notranjske, oziroma vipske doline kar najhitreje izvršila od postaje Ajdovščina čez Razdrto v Postojno.

Tako se je zaključil ta velepomembni dan za Notranjsko, od katerega upamo vse dobro in priporočamo to, narodnega gospodarstva se tičeče vprašanje našim gg. državnim poslancem v zanimanju, visokemu erarju pa, da se oziroma blagohotno na izražene želje zastopnikov vsesкупne Notranjske.

Škandal Polonyi na Ogrskem.

Govorilo se je že o ministerski krizi vsled škandala Polonyjevega. Zdaj se je glasilo, da odstopi Polonyi, potem, da odstopi Andrássy, ki da absolutno noče več sedeti skupno s Polonyjem v ministerstvu. Nekateri so menili celo, da odstopi vse ministerstvo. — Predvčeršnjim se je sestal ministerski svet, čegar sklepe so politični krogi pričakovali z največjo nestrpnostjo, ker vse je bilo uverjeno, da mu bodo sledile senzacije in da utegnejo sklepi tega posvetovanja prekopicniti vso sedanjo politično situacijo. Nu, vsa senzacija je doseženi kompromis, vsled katerega ministerstvo Wekerle — vstevši Polonyja in Andrássyja — ostane! Naglašja se pa, da ta kompromis ne pomenja rešitve Polonyjevega škandala, ampak le premirje, ker bi njegov izstop iz ministerstva v sedanjem trenutku ustvaril nevarnost za koalicijsko samo. Potem bi morda morala stranka neodvisnosti sama sestaviti vlado, ki bi utegnila uničiti v lanjskem letu sklenjeni kompromis s krono, kar bi izrazilo zopet veliko zmešnjavo z nedoglednimi posledicami. Ozirom na to nevarnost je menda tudi navstala vest, da krona sama ne želi, da bi Polonyi sedaj izstopil iz ministerstva.

Se en slovanofilski list.

Po krasno urejevanem mesečniku „Świat Sławjanski“, ki izhaja v Krakovu, so ustanovili sedaj Poljaki še drug slovanofilski list „Ślowian szczyzna“ (Slovanstvo) v Varšavi, ki bo izhajal kakor tednik pod uredništvom g. Kazimirja Ljevickega.

Hrvatske stvari.

G. V. Milić priporoča v zadarskem „Narodnem listu“, da bi hrvatska akademija znanosti in Zagrebu prevzela inicijativo, da se v zagrebskem arheološkem muzeju koncentrujejo in pohranijo vsi arh. spomeniki iz hrvatske prošlosti. Ta predlog je izvedljiv, ker hrvatski spomeniki leže sedaj raztreseni v Zagrebu, Visu, Kninu in Splitu, pa nikakor ne odgovarjajo zahtevam zgodovinarjev-učencakov. Primerno pripominja Milić, da, ako se Hrvatje hočejo politično združiti, treba, da se poprej ujedinijo kulturno. Tako pokažejo svetu, kako znajo ujediniti sile v dosego idealnih svrh.

Mirovna konferenca v Haagu.

Kakor poročajo iz Washingtona, je ameriška vlada izjavila, da se strinja s predlogom, da se čim prej vrši mirovna konferenca v Haagu. To je odvisno od evropskih velevlasti. Ako privole one v to, tedaj se bo konferenca lahko vršila že meseca maja ali junija.

Iz Petrograda javljajo, da je program za konferenco, kakor ga želi ruska vlada, že priobčen vlastim v glavnih potezih. Naloga ruskega odposlanca profesorja Martensa ki bo vodil razprave, je sedaj da natančno razloži posamične predmete za posvetovanje, da poizvede o nazorih dotičnih vlad in da vsprejema morebitne nasvete. Na podlagi vspeha te Martensove misije se ima potem določiti okvir za delovanje mirovne konference. Primerno duhu programa prve mirovne konference bo glavno prizadevanje ruske vlade to, da se delokrog mirovnih sodišč razširi. Kar se tiče časa sklicanja druge mirovne konference, žele baje v Petrogradu, da se delokrog mirovnih sodišč razširi. Kar se tiče časa sklicanja druge mirovne konference, žele baje v Petrogradu, da se ista ne snide kasneje nego v spomladi, nekako začetkom junija. Če pa to iz nepredvidljivih vzrokov ne bi bilo možno, se konferenca skliče na jesen.

Inicijativa za prvo konferenco je prišla od carja Nikolaja. Istotako bo imela Rusija tudi na drugi konferenci vodilno vlogo in ostaja v službi propagiranja velike ideje — miru.

Drobne politične vesti.

Srbskim poslanikom v Carigradu bo imenovan Jaša Nenadović, bratranec kralja Petra. Turška vlada je privolila v to.

Romunska deputacija pri cesarju. V sredo je cesar vsprejel deputacijo Rumunov iz kraljevstva, ki jo je vodil bukreški župan Cantacuzene.

Iz bolgarskega sobranja. Iz Sofije poročajo: Sobranje je imelo v sredo prvo sejo po božičnih praznikih. Neki vladni poslanec je predlagal, naj sobranje izrazi svoje ogorčenje radi dijaških izgreдов povodom otvoritve narodnega gledališča. Med razpravo o tej predlogi je rekel demokratični poslanec Kanov, da je bila demonstracija slučajna, a ista da je izraz nezadovoljstva

velikega dela bolgarskega prebivalstva z osebnim vladanjem kneza Ferdinanda. Knez se okorišča z vladarskimi pravicami, ki mu jih daje ustava, pozablja pa na svoje dolžnosti. Te besede so provocirale veliko ogorčenje. Predlog je bil pa vsprejet. Na to je sobranje razpravljalo zakon glede zatvoritve vseučilišča in odpusta profesorjev. Med razpravo je došlo od strani opozicije zopet do novih burnih prizorov.

Dogodki na Ruskem.

Poljski realisti so imeli v Varšavi shod na katerem so navedli svoje zahteve in sklepe, ki so:

Poljski zastopniki so dolžni delati za obče interese ruskega carstva. Ob vprašanjih, ki se tičejo samo Poljakov, imajo odločevati oni sami. Poljski zastopniki bodo glasovali pri volilnem zakonu za zistem manjšine ne samo v Poljski, ampak v vseh ruskih pokrajinah, osobito v gubernijah litavskih, beloruskih in maloruskih. V slučaju, da se Poljakom dade avtonomija v kulturni upravi in se jim prizna pravo jezika, imajo se ista prava dati Litvancem in Malorusom. Kar se tiče Židov, ne spada, po mnenju skupščine, to vprašanje pod kvalifikacijo samodoločbe in pravic manjšine. Židovsko vprašanje reši duma za vse rusko carstvo enako. Sploh je stranka realne politike na stališču, da se prizna Židom ravnopravnost ne samo v carstvu Poljskem, marveč v vsej Rusiji.

Reforma policije.

Projekt ministerstva notranjih stvari glede reforme policije se je že izročil posebni komisiji, sestavljeni od uradnikov tega in justičnega ministerstva pod predsedništvom državnega tajnika Makarova. Projekt se tiče posebno zedinjenja državne policije in žandarmerije (z izključenjem poljske žandarmerije, katera ostane kakor doslej) in pa skrčenja dolžnosti in pravic policije posebno glede onih službenih opravil, ki ne stopijo v direktni zvezi s policijsko službo.

Kanal med Volgo in Donom.

Reševanje prošnje kneza Ščerbatova in odvetnika Ližiča, da bi se jim dovolila koncesija za gradnjo kanala med rekama Volgo in Donom, je ministerstvo prometnih zvez odločilo, da je to vprašanje za sedaj še preuranjeno z ozirom na to, da se ni dokazala možnost tehniškega rešenja naloge, ki sta si jo stavila predlagatelja in ki naleti na velike poteškoče. Ker pa smatra ministerstvo ta projekt resnim, pozvalo je predlagatelja, naj razloži natanjko tehniško stran tega podjetja in izjavi se je pripravljeno dovoliti jima koncesije pod določenimi pogoji.

Dnevne vesti.

Zadnji juridični rigoroz je napravil včeraj na graškem vseučilišču g. Josip Mandić in bo danes promoviran doktorom prava. Čestitamo.

Fanatizem na našem magistratu. — Posestniki konj v tržaški občini morajo pošiljati magistratu vsakoletne izkaze. Blanketi so tiskani v štirih jezikih: v nemškem, italijanskem, slovenskem in hrvatskem jeziku. Že dejstvo izključuje menda vsaki dvom, da je posestnikom dano na svobodo, da morejo tiskovino izpolniti poljubno v jednem navedenih jezikov. Ali na našem magistratu imajo glede izpolnjevanja tudi teh tiskovin svoje posebne misli in svojo — tržaško prakso. Pred seboj imamo namreč en tak izkaz, ki ga je neki okoličanski posestnik izpolnil v slovenskem jeziku. To je fanatizem na magistratu zadoščalo, da izkaza niso hoteli vsprejeti in so zahtevali, da se rubrike izpolnijo v italijanskem jeziku. Človeku se mora res že gabit, ko se mora dan na dan baviti s takimi pojavi brutalnega narodnega fanatizma. Tako postopanje pa ne involvira samo gaženja pravic velikega dela občanov ter brutalnega žaljenja njihovega jezika in njihove narodnosti, ampak tudi nečuvno šikaniranje brez ozira na narodni moment. — Ali se res ne najde nihče, ki bi poučil te fanatike, da je mera njihovega nasilja polna do vrha in jim zagromi svoj: quos ego! Ali ga res ni nikogar v tem našem Primorju, ki je menda tudi sestaven del te blažene Avstrije, zahtevajoče, da se jo smatra za civilizovano, kulturno in pravno državo — ali res ni nikogar tu, ki bi izgnal tej objestni in drzni gospodi misel iz glave, da smejo delati prav vse, kar hočejo? Ali res ni nikogar tu, ki bi hotel poučiti te fanatike, da vse dotlej, dokler so slovenski občani siljeni po zakonu vršiti vse dolžnosti do občine in do države kakor vsi drugi, imajo ti občani tudi pravice kakor drugi? Kako dolgo bo trajalo še, da se bo kaka objestna in razbrzdana klika smela smatrati kakor — republika v državi? Razmere, kakor so se razvile, so v resnici že anarhične. Gospoda v namestniški palači pa ne bi smeli pozabiti, da so se te razmere tako razvile po krivdi avstrijskih vlad, iz česar izhaja njim tem nujnejša dolžnost, da sanirajo, kar je bolno. In če ni drugače, naj sanirajo z radikalno kuro, bodi tudi z — operacijo.

Kurz poštinih oficijantov in „Indipendente“. O tem kurzu, ki se vrši sedaj na tukajšnjem poštinem ravnatelstvu, smo spregovorili nedavno obširneje na uvodnem mestu. Niti ene besedice nismo napisali, ki bi bila naperjena proti italijanskim obiskovalcem kurza, oziroma proti olajšavam, ki jih uživajo. Edino, kar smo zahtevali — a to menda po vsej pravici — je bilo, naj se olajšave, ki

jih uživajo Italijani, privoščijo tudi Slovincem. Olajšava pa je v tem, da se Italijanom nemško predavanje tudi v italijanskem jeziku tolmači. Smo-li s tem, da smo zahtevali, naj se tudi Slovincem slovensko tolmači, morda pokazali kako animoznost nasproti italijanski narodnosti? Smo-li morda zahtevali, naj se Italijanom kaj vzame? Edino torej, kar smo in bomo vedno in ob vsaki priliki zahtevali — to naj si le zapomnijo Italijani in državni organi — je, da se jednako razdelja luč in senco nam in Italijanom, da se — z eno besedo — uveljavlja princip popolne enakosti!

Tem značilneje za nazore italijanske gospode je, da se njihova glasila ujedajo, ker naš tozadevni članek ni ostal brez efekta. „Indipendente“ se jezi, da je „Edinost“ zakrivila, da so dobili predavatelji v kurzu strog nalog, naj opuste italijanska pojasnila. Ob enem da jim je bilo priobčeno, da se bodo odslej skušnje vršile izključno le v nemškem jeziku (dočim so menda doslej Italijani mogli polagati izpit tudi v italijanskem jeziku). In da bo efekt te njegove „štorije“ čim bolj ganljiv in pretresljiv, pridodaje še „Indipendente“, da so italijanske „signorine“ — začuvše to žalostno vest — začele jokati! Sedaj da vidijo hkratu, da so bile vse njihove žrtve zastoni, ker pod temi pogoji ne morejo polagati izpitov, a posledica vsemu da bo, da vsa izpražnjena mesta tudi v Istri in v Furlaniji zasedejo Slovani! Odredbo poštnega ravnateljstva označa „Indipendente“ kakor infamijo, ki jej je namen, da Italijane materialno oškoduje.

Vsa „štorija“, ki jo pripoveduje „L. Indipendente“, je res pretresljiva; samo da ima jedno miškanje hiho na sebi — namreč to, da je **zlagana od konca do kraja**. Glasom povsem zanesljivih informacij, ki smo jih mi dobili, je resnica ta, da se sleglo ko prej tolmači v italijanskem jeziku. „Novotarija“ obstoji torej le v tem, da se sedaj nekoliko tolmači tudi v slovenskem jeziku, kar je gotovo povsem opravičeno ne le po principu enake pravice za vse, ampak tudi iz praktičnih razlogov, kajti slovenski obiskovalci kurza tvorijo večino!

Stvar je torej taka, da se Italijanom ni nič vzele in da se je le nekaj Slovincem dalo. Če pa italijanske „signorine“ občutijo to kakor krivico, radi katere morajo točiti svoje italiske solze — ne teži krivda na tem ne poštnega ravnateljstva, ne slovenskih aspirantov, a najmanj lista „Edinost“. Krivda je le na njih samih, na — rekli bi — defektu v njihovem duševnem razpoloženju. Če one smatrajo same sebe za superjorizna bitja, ki bi morala uživati privilegije pred Slovincami — in če jih boli, ko jih dejstva ude, da temu vendar ni tako: smo-li mi krivi na tem?!! S tem pa, da meni „Indipendente“, da za Italijane pomenja hudo krivico in škodo, ako ne dobivajo italijanskih pojasnil, a za Slovence ne, če ne dobivajo slovenskih, ker Slovinci itak znajo vsi nemško: s tem je le do dna kompromitiral vso svojo argumentacijo! Mari naj bi Slovinci uživali manj pravic in bili torej kaznovani zato, ker so — sposobnejši? Bravo furbo! Da bi okolnost, da Slovinci poznajo tudi druge jezike, služila kakor naslov za — italijanske privilegije: to je že vendar preabsurdno. Kaj takega more zahtevati le kakor razbrzdano primorski Italijan! Je pač taka: naši Italijani se ne morejo sprijazniti z mislijo, da bi živeli kakor jednaki med jednaki. Če se jim ne mečeje privilegiji, pa kriče in jočejo kakor kake — signorine, da se jim strašna krivica godi.

Ces. kr. finančnemu ravnatelstvu na znanje. Pred dobrim mesecem dnij sem peljal vino iz Istre in sem za isto plačal carino na carinskem uradu v Zavrjah. Zahteval sem slovensko potrdilo, toda zastoni. Dotični uradnik, ali kar je, mi je rekel, da ne vdobimo slovenskega potrdila za nobeno ceno. Položil je papirje na stran ter rekel: „Ako nečete plačati, pojde ta stvar pod proces. Košsem izjaviti, da je tako postopanje krivično in da objavim ta škandal v „Edinosti“ — je dotičnik rekel z nekim posebnim zadovoljstvom: „Le objavite, to bo za me — reklama!“ Ker nisem mogel pustiti vina in živali na cesti, mi ni preostajalo drugo, nego da sem se udal ter vsprejel to nezakonitost državnega urada. Kakor pa da ni bilo dovolj žaljenja z usiljevanjem nemškega potrdila, se mi je dotičnik še rogala rekoč: „A ja, sedaj se vam tresejo hlače!“

Vprašam slavno c. kr. finančno ravnatelstvo, je-li tako postopanje inspirirano po (ravnateljstvu), ali je dotični uslužbenec, ki trdi, da je Slovenec, ravnal na tak nezakonsen in protizakonit način na svojo roko? Bodi pa stvar taka, ali taka: tako postopanje je — sramotno. Jaz zahtevam, da mi c. kr. finančno ravnatelstvo da zadoščenja za tako državnih uradov naravnost nedostojno postopanje.

Trst 24./1. 1907.

Vekoslav Kodrič.

posestnik Sv. M. M. spodnja štv. 229.

Pojasnilo glede narodnega kolka. Nekoliko Hrvatov nas vprašuje, kje bi mogli v Trstu dobiti kolek za istrsko družbo sv. Cirila in Metodija. Javljamo tem notom njim in vsem, ki jim do osvobojenja naših istrskih belih sužnjev, da se rečeni kolek dobiva pri naši upravi, v kavarni Balkan in pri g. Jedlovskem. Kar se tiče prigovora nekaterih,

da malo javnih tobakarn prodaja slov. narodni kolek, pripominjamo, da to ni po krivdi našega lista, ampak radi indiferentizma njih, ki bi mogli vspešneje zahtevati od mnogih trgovcev, od mnogih trgovcev, da razpečavajo naš kolek. Pak, da naša narodna družba ne rabijo trajno kolka, na tem zopet ni kriva „slaba“ agitacija kakor menijo nekateri, ampak nemarnost „kritikov“, ki so nota bene čisto odborniki ali pa vsaj člani teh društev.

Tržaška tedenska statistika. Od 13. do 19. t. m. se je v tržaški občini poročilo 25 parov. Rodilo se je 150 otrok, in sicer 80 moških in 77 ženskih (od teh 33 nezakonskih). Umrla je 139 oseb, to je 62 moških in 77 ženskih (od teh 30 izpod enega leta).

Znamenja gorskih polkov. Trije gorski polki, ki jih namerava letos osnovati vojna uprava oziroma tako preurediti domobranske polke, h katerim bo spadal tudi Goriški domobranski polk št. 4, bodo posebno zaznamovani. Častniki in moštvo bodo namreč na ovratnikih imeli znake planink.

Mraz in burja. Kakor smo javili že včeraj sta bila začela mraz in burja poenajvati še predminolo noč. Burja je popolnoma jenjala še včeraj predpoludne. Okolu 11. ure je bilo začelo mestiti ter je snežilo kako dobro uro. Ob 2. uri popoldne je toplomer kazal -1° Celzusa, a ob 6. uri zvečer že +0.8° Celzusa. Ob 3. uri popoldne je bil zopet začel padati sneg in je padal zopet dobro uro. — Burje sedaj ni več, a temperatura postaja vedno blažja. Nebo je pa bilo včeraj ves dan in tudi vso minolo noč popolnoma oblačno.

Jugoslovansko biblioteko. bo izdajala založniška knjigarna Latičeva v Belemgradu. Prinašala bo najlepša dela iz vseh jugoslovanskih književnosti v srbskem prevodu.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Neznani tat je ukrad Andreju Sketu, stanujočemu v ulici della Punta del Forno št. 5, iz spalnice par čevljev vrednih 5 kron.

Suknja ukradena v kavarni. Aleksandru Nicoletto, ki je natakav v kavarni „Al Corso“, je neznani uzmovil predinočnjim v kavarni ukrad sukno, vredno 56 kron.

Najdeno. Dne 21. t. m. je nekdo v ulici Belgoglio našel torbico z gotovim zneskom denarja. Torbico in denar je najditelj izročil policiji, kjer naj se lastnik oglasi.

Nabrušeni noži. Ferdinand Lešić, ki je kuhar na Lloydovem parniku „Cleopatra“, je pred nekaj dnevi izročil nekemu brusarju 8 nožev, vrednih 20 kron, z nalogom, seveda, da mu jih nabrusi. Od tedaj pa ni več videl ne brusarja in ne svojih nožev.

Konja in voz je našel na cesti predinočnjim ob 6. uri, in sicer v ulici dei Caradori neki Josip Ballaben. Voz je navaden mlekarški voz. Ballaben je obvestil policijo, a ta je dala odvesti konja in voz v neki hiev v ulici del Torrente št. 40.

Rogovilež. Na zahtevo Ivana Holja, lastnika beznice „Alla bella America“ v ulici di Crosada, je bil predvčeršnjim popoldne aretovan 25-letni mehanik Josip P., ki stanuje v ulici dei Giuliani. Josip P. je bil namreč precej vinjen in je začel v rečeni beznici rogoviliti. Strl je s tem rogovilenjem eno šipo ter tako povzročil za 3 krome škodo. Ker ga je Holja radi tega pozval na na red, je Josip P. skočil proti njemu in ga začel naajati s pestmi. Natakav Alojzij Mander je pa priskočil gospodarju na pomoč, a je slabo našel: Josip ga je z vso silo brnil v trebuh. V pretepu je bil tudi Josip ranjen na glavo. — Na policiji so ga vzele na zapisnik in ga potem djali pod ključ.

Pretep na parniku. 22-letni Mohamed Hašeln je kurjač na Lloydovem parniku „Marquis Bacquehem“. Včeraj predpoludne se je Mohamed sprl s prvim masinistom in z nadkurjačem. Ta dva pa sta ga pošteno naklestila. Moral je na zdravniško postajo, kjer je zdravnik konstatoval, da je jako opraskan po hrbtu.

Nezgode na delu. 44-letni težak Aud, Petrončić, stanujoči v klancu dell'Officina št. 10, je včeraj predpoludne tako nesrečno pal na delu, da si je zlomil desno roko nad komolcem. Zdravnik se zdravniške postaje, ki je bil pozvan k njemu, ga je dal prenesti v mestno bolnišnico.

— 25-letni voznik Matej Markežič, doma iz Pregarji, je tudi tako nesrečno pal na delu, da si je zlomil levo nogo. Tudi on je bil preneša v bolnišnico.

Smešnice. V restavraciji. Gospa nekemu go spodu, sedečemu pri sosednji mizi: „Lepo vas prosim, pokličite vendar k sebi vašega psa! Jaz sem že polna bolh!“ — Gospod: „Pojdi sem, sultan, pojdi, ker tista gospa je polna bolh!“

Droglava beseda.

Je ženskega spola od leve strani, od desne pa v moški se spol spremeni: Je znana mi ženska: saj bival sem v njej od sedmega leta naprej. A komaj sem rešil se bil ven iz nje pa glej: obrnila narobe se je. oh da, obrnila in spol spremenila: Postala je moški: — jaz moral sem vanj za leto najmanj!

(Rešitev prejšnje: DUH-OVEN.)

Koledar in vreme. Danes: Spreobrnitev sv. Pavla; Radosin; Kosava. — Jutri: Polikarp; škof in mučenec; Svevlad; Dušana. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne — 1° Celzusa. — Vreme: včeraj: oblačno, sneg.

Društvene vesti in zabave.

Seja odbora za veliki Ciril-Metodov ples ne bo nocoj v petek, 25. t. m. Seja se bo vršila še le v ponedeljek ob navadni uri v zgornjih prostorih „Hot. Balkan“.

M. Stokovičeva dramatična družba v „Narodnem domu“. Nocoj ob 8. uri nastopi g. M. Stoković v veliki dvorani „Narodnega doma“ z igrjo „Madame Mongodine“. V zadnjem času je nastopila ta družba na Reki ter se je reški „Novi List“ pohvalno izrazil o nje igranju. G. Stoković je večkrat igral ter je bil svoječasno član zagrebskega beligradskega in ljubljanskega gledališča. Gostoval je pred leti tudi v Trstu, kjer je uspešno nastopil v dvorani „Tersicore“. Zelim, da nocoj Slovenci, Hrvatje in Srbi podprejo g. Stokovičovo dramatično družbo z obilnim obiskom.

Darovi.

Zavodu sv. Nikolaja so darovali sledeči gg.:

Nemec Kokra. Smernik Velenje Štajersko, Zupanič Zalec po 1 K. R. Dolen Germ, Florjancič sv. Jernej ob Tabru, Šašelj Adlešič, Skufca Kranjska gora, Kalerič Smartno ob Paki, Jenko sv. Vid, Bleiweis Lese, Vovko Stari trg (drugič), Poljšak Bevke, Vrhnika, Zopricev Svibno Radeče po 2 K. Zupan Jelača, Cuk Jesenice, Stular Semeč, Zbašnik Hinja, Železnik Cernišnik, Križaj Podnart, po 3 K. Dr. Hrašovec Celje, Dvornik dek. Gornjigrad po 4 K. Pokorn Bernice, Zdolšek St. Jernej Sirok Boh. Bela, Jerič Ustje, Romovs Poljane, Jurčič dekan Vuzenica po 5 K. Javornik Žalina 6 K.

Na plesnem venčku „Kola“ je daroval gosp. Levičar trgovec z ogljem 4 K.

Vesti iz Goriške.

Škod zaupnih mož narodno-napredne stranke na Goriškem

Se je vršil včeraj v dvorani Trgovskega doma ob obilni udeležbi; prišlo je na shod iz dežele nad 400 udeležencev vseh slojev; jako dobro je bil zastopan kmetijski stan.

Vkljub hudemu mrazu je prišlo izredno število zaupnikov iz Soške doline; od postaje Sv. Lucija je prišel vlak napolnjen samih zaupnikov; velika udeležba je bila tudi s Krana in iz Brd.

V imenu pripravljalnega odbora otvoril je shod g. A. Gabrček ter predlagal v predstavo in sicer gg. Oskarja Gabrčka-a, državnega poslanca in veleposestnika v Tolminu, predsednikom; Frana Furlana, župana iz Prvačine I. podpredsednikom; Miroslava Ples iz Devina, II. podpredsednikom. Predlog je bil jednoglasno sprejet. Predsednik Oskar Gabrček se je iskreno zahvalil za zaupano častno mesto ter povdarjal važnost shoda, kateri naj bode preporočil goriških Slovencev. V svojem daljšem govoru je rekel mej drugim: „Pogled po dvorani mora razveseliti srce vsakega goriškega Slovenca, ko vidi toliko zavednih mož iz cele dežele, zastopnika skoraj vsake občine goriške. Pozdravi so došli iz Ljubljane od narodno-napredne stranke, iz cerkljanskega okraja, od koder jih je bilo najmanj pričakovati, ter iz sežanskega okraja, došlo je okolo 25 pisem od pristašev stranke iz cele dežele, ki so se oprlašali, da so bili izdržani se udeležiti osebno shoda. Zahvalivši se za čast naklonjeno mu s tem, da me je shod izvolil predsednikom pozdravljam vse ki so stopili v naše kolo, posebno pa naše mlado mladi, ki se je mnogoštevilno prijavila. Ta čila mladina tvori moč naše napredne struje. Končno je pa pozdravil vse navzoče ter izjavil, da misli, da ni treba, da se predita načrt programa, katerega ima itak vsak udeležnik shoda v rokah, v kar so pritrdili zborovalci. Na to so sledili govori posameznih poročevalcev, ki so utemeljevali posamezne točke načrta programa, ki se glasi:

1. Narodno-napredna stranka na Goriškem je narodna, ljudska in svobodomiselnost. 2. Stranka stoji na stališču narodne samouprave, katere končni smoter bodi zjedinita Slovenija in združitev s Hrvatsko. 3. Zahtevamo popolno enakopravnost slovenske narodnosti in jezika v vseh državnih in avtonomnih uradih, v cerkvi, v šoli in sploh v vsem javnem življenju. 4. Vsem stanovom se priznavajo enake pravice in enake dolžnosti; zato se izključuje nadvladje kateregakoli stanu. 6. Stranka se protivi zlorabi vere in cerkve v politične in posvetne namene. 6. Zahteva svobodno šolo in svobodno učiteljstvo s stanu primerno gnotno podlago, da more skrbeti za potrebni ugled in vsestransko daljnje izobraževanje. 7. Stranka se boče zavezati z vsemi silami za gospodarski napredek našega posestnika; zato nujno zahteva, da se pospešuje živinoreja in mlekarstvo, vinarstvo in sadjarstvo; boče delovati na intenzivnejše gospodarstvo in odpreti domačim pridelkom stalen in ugodnejši trg; podpira produkcijsko združništvo, izključuje pa zadruge, ki služijo političnim strankarskim svrham. 8. Stranka polaga veliko važnost na to, da zadobi slovenski narod krepko in svobodno trgovino, obrt in lastno industrijo; v to svrhu bo pospeševala združevanje domačega kapitala in izkoriščanje prirodnih sil v uporabo v deželi; dobavo cenega kredita; spopolnitev obrtnega združništva. Skrbeti je za potrebno splošno in strokovno izobrazbo. 9. Stranka bo podpirala delavstvo v njegovih težnjah, boče pa, da si ohrani narodno podlago; zlasti se bo zavezala za ureditev boljših blagin, za starostno in invaliditeto;

preskrbo delavstvo ter delovala na to, da se pravično uredi razmerje mej delodajalcem in delavcem. 10. Za državni in deželni zbor in za avtonomne zastope zahteva stranka splošno, enako in tajno volilno pravico, izreka se pa za proporcionalni volilni sistem. Stranka namlaša, da nova volilna reforma za državni zbor ne zadošča pravicam Slovencev in goriških Slovencev posebej; zahteva, da se brez odlašanja izvede na podlagi načela splošne, enake in tajne volilne pravice volilna reforma za deželni zbor tako, da bo primerno zastopana slovenska $\frac{2}{3}$ -ska večina. Dosledno naj se za trgovsko in obrtno zbornico razširi volilna pravica na vse trgovce in obrtnike. 11. Stranka zahteva, da državna in deželna uprava posvetita veliko več pozornosti naši deželi, skrbita za potrebne ceste in železnice, za uravnava rek in hudournikov, za ureditev zdravstvenih razmer in v obče za moralno in materialno povzdigo prebivalstva. 12. Narodno-napredna stranka na Goriškem bo iskala dotiko z narodnimi strankami na Slovenskem, imajoča vedno pred očmi splošne slovenske koristi in vzajemnost z vsemi slovanskimi narodi.

Kakor poročevalci so nastopali: Dr. D. Treo za 1. 2. 3. točko, A. Gabrček za 4. 5. 6. točko, Franc Kocjančič za 7. točko, Rudolf Konjedic za 8. točko, Dr. Jos. Lepušček za 9. točko, Dr. Dinko Puc za 10. točko in Dr. Karol Podgornik za 11. in 12. točko programa. Dr. Igo Janc je poročal o organizacijskem statutu stranke. Govori poročevalcev so bili sprejeti navdušenjem a načrt programa in organizacijski statut jednoglasno. Na to se je vršila volitev izvrševalnega odbora, ki šteje 36 mož iz cele Goriške. Voljeni so bili v ta odbor: Dr. Ernest Dereani, 2. Andrej Gabrček, 3. Dr. Ignacij Janc, 4. Fran Kocjančič, 5. Rudolf Konjedic, 6. Dr. Srečko Kovačič, 7. Dr. Josip Levpušek, 8. Dr. Karol Podgornik, 9. Dr. Dinko Puc, 10. Josip Rovar, 11. Dr. Dragotin Treo, vsi v Gorici. 12. Artur Lokar, c. kr. notar, Ajovščina. 13. Josip Kosovel, župan, Črniče. 14. Furlani Franc, župan, Prvačina. 15. Anton Možina, učitelj in posestnik, Brje-Rihemberk. 16. Anton Bratuž, posestnik, Čepovan. 17. Fran Obljubek, župan in veleposestnik, Kojško. 18. Josip Pavletič, tovarnar in veleposestnik, Gabrije. 19. Fran Gomišek, delovodja, Solkan. 20. Leban Vincenc, župan, Šempas. 21. Križnič Anton, župan, Kanal. 22. Dr. Alojzij Kraigher, zdravnik, Bovec. 23. Vincenc Rojic, posestnik, Cerkno. 24. Franc Miklavč, posestnik, Kobarič. 25. Oskar Gabrček, državni poslanec in veleposestnik, Tolmin. 26. Josip Švara, posestnik, Komen. 27. Ivan Caharija, župan in posestnik kamnolomov, Nabrežina. 28. Albin Strekelj, učitelj, Škocjan. 29. Anton Muha ml., veleposestnik, Lokev pri Divači. 30. Josip Šiligoj, župan in posestnik, Biljana. 31. Miroslav Ples, posestnik, Devin. 32. Urbančič Alojzij, Miren. 33. Živic Alojzij, Skopo. 34. Kutin Anton, vodja pr. pripr. v Tolminu. 35. Jerletič J. ključ. v Mirnu. Predsednika se ima še le voliti. Po izvršeni volitvi je bil zaključen shod, ki je trajal dobri 2½ uri.

Protestni shod proti načelniku državne železnice Wieserju prirede skupno Slovenci in Italijani v nedeljo dne 27. t. m. ob 10. uri dopoldne v dvorani restavracije na Katari-nijem trgu v Gorici. Agitacija za ta shod je obojestransko velika.

Hud mraz je bil te dni v Gorici. V sredo jutraj je bilo 10 stopinj R pod ničlo. Včeraj popoldne je pošteno melo ter je precej pobelilo toli mesto kakor tudi okolico.

Vesti iz Kranjske.

Javna predavanja. Ljudsko - izobraževalno delo na Kranjskem se je začelo zadnji čas lepo razvijati. Zasluge v tem oziru sta si zlasti pridobili društvi „Akademija“ in „Prosveta“. „Akademija“ prevzela je sedaj tudi prirejanje predavanj hrvatskih vseučiliških profesorjev, ki so se po inicijativi prof. dr. Ilesiča v lepem številu odzvali povabilu in bodo še letošnjo zimo pričeli s svojimi predavanji v Ljubljani. V najkrajšem času pa se bo tudi pričelo in sicer najprej v Ljubljani s prirejanjem kurzov za analfabete. Tudi na tem polju je na Kranjskem, žal, še jako mnogo dela.

Burja in mraz. Iz Ljubljane nam poročajo: Kakor po Krasu sploh, pihala je burja zadnje dni tudi na Notranjskem z izredno vehemenco. Temperatura je padla na 19° Celsija pod ničlo. Na državni cesti med Razdrtim in Št. Vidom prevrnila je burja dva težka voza, obložena z lončeno posodo, ki je last nekega ribniškega trgovca. Škoda je znatna. Blizu Trzina našli so v torek neznanega moža, ki je zmrazil v snegu. Kakor se je dognalo, je mrtev identičen s krojaškim mojstrom Ivanom Korošcem iz Št. Vida.

Podporno društvo v Rovtahu. V Rovtahu na Notranjskem osnovali so si ravnokar „Vzajemno podporno društvo v nesrečah“.

Društvo ima glasom svojih pravil namen priteči svojim članom v pomoč, če se jim primeri kaka nesreča, bodisi po požaru, po toči, vsled bolezni itd., ter je, kolikor nam je znano, prvo te vrste na Kranjskem.

Iz davčne službe. Novoimenovani davkar Srečko Nič je premeščen z Vrhnike v Kočevje, na njegovo mesto pa pride davkar Albin vitez Föderansperg iz Velikih Lašič.

Dalje na 4. strani.

Dr. Fran Korsano

specijalist za sifilitične in kožne bolezni itd. v Trstu

ima

svoj ambulatorij

v ulici S. Nicolò št. 9 (med Jadransko Banko)

Sprejema od 12. do 1. in 5.½, do 6.½, popol.

Denarna posojila

v vsakem znesku, proti jamstvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja toliko na osebni kolikor na hipotekarni kredit, pod ugodnimi pogoji. Hipotekarna posojila, v vsakem znesku se dajejo po želji strank proti primernim obrestim oziroma proti amortizaciji. Obrniti se je na OSIPA ZIDARI, ulica della Caserma št. 14, I. nadst od 9.—12. predpol. in od 3.—6. popoldne

Tovarna pohišstva

v TRSTU

ulica della Tesa

št. 46

ZALOGA
Piazza - -
Rosario št. 1
KATALOGI, NAČRTI IN
PRORAČUNI NA ZAHTEVO.

ANTON KUKIZ

Trgovina, oziroma krojačnica

Trst, ulica Torroni št. 34 (v novi hiši)

„Alla nuova città di Trieste“.

VELIKA ZALOGA

izgotovljenih oblek za odrasle in dečke
vsake vrste.

Delavske hlače prve vrste, kakor tudi
blago vseh vrst iz najpopolnejše novosti.

Posrečilo se nam je sestaviti
spopolnjen in patentiran brzi stroj za nogovice

THE VICTORIA

s katerim si zamore vsakdo ustanoviti
koristonosno domačo obrt s proizvodnjem
nogovic in sličnih predmetov. Trideset-
krat hitreje nego na roko. Nogovice so brez šiva.
Uporabo stroja „THE VICTORIA“ je možno
naučiti z lahkim poukom oziroma ustmeno v
naših pisarnah in zastopstvih.

Katalogi zastoj in poštnine prosto. — Odpošilja centrala:

The Victoria Socking-Loom & Co.

TRST, Corso št. 17. f — Iščajo se resni zastopniki. — Corso št. 17.

WAKTOR & Co.

via Torre Bianca 28 - TRST - via Torre bianca 28

Prvi tržiški zavod za uničevanje
podgan, miši in mrčesov.

Gotovo pokončanje stenice z lastnimi disinfekcijskimi aparati

Pohvale parobrodskih društev, zavodov, hotelov, gostilnic,
tovarn in privatnikov so na razpolago klientov.

Prihranitev na plinu

do

Gorilnik Wouwerman

50%

Podjetje Gasspar po zistemu Wouwerman

Halbmayer & Co., Dunaj

Izključni zastopnik vz zalogo za Trst:

E. RUDAN, Via Gelsi št. 3 — Telef. 1889

Pohišstvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST — Via Malcanton 7

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najuspešnejše sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

TEKOČINA GODINA

prirejena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute“ pri
od lekarnarjev: sv. Jakubu in Josipa Godina, lekarna „All' Igea“, Farneto 4.

Steklenica stane K 1.40. Iz Trsta se ne odrošlja manje od 4 steklenic proti pošt. povzetju ali proti anticipatni pošiljki zneska 7 K franko poštne in zavoja

Jubilej grofa Lanthieri. Prihodnjosti so bote dne 26. t. m. slavi grajski grof Karel Lanthieri a Paratico v Vipavi 50-letnico svoje vojaške službe. Grof Lanthieri je huzarski ritmajster v pokoju.

Promocija. Na dunajskem vseučilišču bo danes cand. iur. Fran Zupanc iz Ljubljane, sin vladnega svetnika Zupanca, promoviran doktorjem prava.

Vesti iz Štajerske.

Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu ima danes ob 8. uri zvečer v prostorih društva svoj IV. redni občni zbor.

Zaradi enega učenca luteranske vere na ljudski šoli v Leitersbergu pri Mariboru e dobil mariborski luteranski pastor sedež in glas v krajnem šolskem svetu.

Vesti iz Istre.

Dvojni umor v Puli. Iz Pule poročajo: Kmet Stefan Spiglic iz Gavrana pri Puli je s sekuro ubil svoja sorodnika Martina Cverka in njegovo soprogo, ker sta pretepla ženo Spiglicovo. Spiglic se je sam javil policiji v Puli.

Ženska in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metodija za Istro na Volovskem prirediti v nedeljo dne 27. t. m. v prostorih tamošnjega „Narodnega doma“ zabavo s plesom na korist družbe.

Razne vesti.

Državnozborske volitve na Nemškem. Danes se vršijo na Nemškem državnozborske volitve. V volilnem boju nastopi 14 različnih strank.

Novo srbsko himno so peli prvič na zadnjem beligradskem simfoničnem koncertu. Besede je zložil Jovan Živojinović, napjev pa Isa Vujić. Besede so ugašale, napjev pa ne. Za to ne obvelja tudi ta himna.

2800 gosi je konfiscirala policija v Zemunu, ki so bile poslone iz Sofije, a so bile last neke trgovine v Srbiji.

Za Srbe v Macedoniji je podaril neki srbski rodoljub na Ogrskem 100.000 K. **Nenavadno hud mrz** je zavladal prve dni tega tedna skoraj po vsej Evropi. Najhujši je bil na severovzhodu, kjer so imeli 40 stopinj C mrza. V Moskvi so imeli v sredo ob 7. uri jutraj — 16,1°, v Pragi — 17°, na Dunaju — 19,8°, v Budimpešti — 12,6°, v Inomostu — 20,1°, v Ištu — 19°, v Gradcu — 20,8°, v Celovcu — 22,2°, na Reki — 10°, v Puli — 7,4°, v Zadru — 5,8°, v Monakovem — 18,4°, v Hamburgu — 13,6°, v Berlinu — 17,9°, v Parizu — 10,1°, v Benetkah — 8,6°, v Turinu — 8,4°, v Florenci — 3,6°, v Rimu — 0,4°, v Neapolju — 0,5° C.

Japonski delavci zavrtnjeni. Iz San Franciska poročajo, da je bilo na ukaz iz Washingtona zavrtnjenih 200 japonskih delavcev, ki so dospeli iz Honolulu.

Japonsko naseljevanje v Ameriki. Ako se hoče umeti močno protijaponsko gibanje v Združenih državah, treba je pomisliti — piše neki ameriški list — da je danes v deželi 65.000 Japoncev, ki so razkropljeni po vseh primorskih deželah ob Tihem Oceanu. Vsako leto se v Ameriki naseli 8000 Japoncev. Isti delajo skoraj izključno pri gradnjah novih železnic in se bavijo tudi z različnimi malimi obrti. Nekatere poljedelske obrti so popolnoma prešle v japonske roke. Japonci so izvrstni vrtnarji, ki umejo izlasi vzgojevati cvetlice. Izmed kalifornskih milijonarjev je okoli 30 Japoncev. Ta japonska kolonija v Ameriki ima svoje posebne zdravniške, odvetniške in časopise. Zato je umevno, da gledajo Amerikanci z nekako bojaznijo na razvoj japonskega življa.

Najhujši ruski antisemit je bil Kruševan, mož, o katerem se drugače malo ve in ki je provzročil znano preganjanje Židov v Kišenevu. Edini cilj, za katerim je stremil, je bil popolno uničenje ruskih Židov. Postal je takorekoč tip preganjalca Židov, tako da napolni že njegovo ime samo ruske žide s strahom. Sicer pa ima enake smotre tudi tako imenovana „Zveza pravih Rusov“, ki je popolnoma prepajena z velikoruskim nacionalizmom, in ki hoče z vsemi sredstvi ubiti druge narodnosti na Ruskem. V tem je zelo podobna pruskim hakatistom.

Kako se v Dalmaciji povsipešuje ribarstvo. „Novi List“ poroča iz Dalmacije, da je glede soli, ki jo rabijo ribiči za soljenje rib, izšla nova naredba, ki je prava nadloga za ribiško obrt. Ta sol je pod kontrolo finančne straže, ki ima paziti na to, da

se bo sol, ki se jo dobiva po znižani ceni, res rabilo tudi za soljenje rib. Da se prepreči vsako tihotapstvo s soljo, je finančno ministerstvo izdalo sedaj odredbe, ki so tako stroge, da skoraj onemogočujejo uporabo pogodnosti. Ribič mora voditi o množini ceneje soli, ki jo ima v zalogi, trojni zapisnik; sol se mora hraniti v posodah, ki jih zapečati in plombira finančna straža. Ribiči se morajo vsakikrat javiti pri finančni straži, ko hočejo iti na ribji lov itd., cela vrsta nesmiselnih in neizvedljivih predpisov. Ribičem ne bo preostajalo drugega, kakor plačevati sol po navadnih cenah, kajti vse te od ministerstva zahtevane — sitnosti so preveč komplicirane in zamudne.

Po potresu na Jamaiki. Londonski list „Daily Chronicle“ poroča iz Filadelfije od 23. t. m.: Kapitan parnika „Bela“, ki je danes dospel semkaj, pripoveduje, da je beležil izredne dogodke ob obali otoka Bahama (San Salvador), kar dokazuje, da se je gibanje na morskem dnu vsled potresa na Jamaiki razširilo daleč na okoli. Med vožnjo v Filadelfijo, je prišel parnik „Bela“ do lju podobnega žrela, ki je v svoje globočine požiral ogromno množino vode. Kapitan meni, da se je na morskem dnu odprla velika razpoka, skozi katero je vdiral voda v notranjost zemlje.

Ljudski zastopnik. „Narodny Listy“ pripovedujejo k poglavju: „Kaj se vse zahteva od poslanca“, nastopno: Neki poljski državni poslanec je prejel te dni pismo, v katerem ga je eden njegovih volilcev prosil, naj mu kupi na Dunaju očali. „Jaz ga ne poznam in tudi ne vem, kako vrst očal da rabi, je dejal poslanec, vendar jih moram kupiti. Izgubiti ga ne smem!“ Neki klerikalni poslanec iz Moravske je prejel pismo, v katerem je neki volilec pisal: „Recite vendar Becku, naj prepove mojemu sosedu, da ne sme držati psa. Ta pes vsi noč laja in jaz ne morem spati!“ Neki češki poslanec je prejel pismo, v katerem je neki izsluženi vojak tožil svojo revščino: on in njegova žena se nahajata v veliki stiski, ker se jima je zaslužek onemogočil s tem, da so mu zarubili lajno, s katero je hodil okoli. Poslanec je prošnji ugodil ter poslal invalidu 70 kron, da je rešil lajno!

Star pisemni slovanski spomenik. Brata Ivan in Stanislav Zohovec iz Krtiča v novogradskem okraju na Slovaškem sta našla v minoletem letu v svoji vasi glagolski rokopis na pergamentu, ki obsega konec 16. in začetek 17. poglavja Matevžega evangelija z razlago. Profesor Jagić se je izrazil, da je rokopis plod glagolizma, ki se je razvil na Češkem v dobi Karla IV. Rokopis je bil le zanešen na Slovaško, nastal je pa bržkone na Češkem.

Rožno olje. V Bolgarski in Turški se proizvaja največ rožnega olja, ki pride na svetovni trg. V minoletem letu je produkcija rožnega olja posebno dobro vspela, ker je bilo mnogo in lepih rož. Vzlic temu so cene olja poskočile.

Siromaštvo na Angleškem. Na Angleškem je skoro 1.300.000 ljudi, ki dobivajo javno podporo. V to število so vštet tudi duševno bolni in oni, ki so ubožali vsled nesrečnih slučajev. Zato na Angleškem splošno zahtevajo, da se uvede ljudsko zavarovanje za starost.

Najstarejši škof Evrope umrl. Teh dni je umrl v Kielcih na Ruskem eden najstarejših škofov Evrope, mons. Ivan Teofor Kulinski. Pokojnik se je rodil v istem mestu, kjer je postal pozneje škof, ter je dočkal 97 let.

Premestitev bolgarskega vseučilišča. Sofijski list „Dnevnik“ javlja, da namerava bolgarska vlada premestiti vseučilišče iz Sofije v Trnovo ali Gabrovo. S tem misli vlada odstraniti dijaštvo iz središča političnega življenja bolgarske kneževine.

Gledališče v Islandiji. Rejkjavik, glavno mesto Islandije s 3000 prebivalci, ima tudi svoje gledališče, v katerem se davajo predstave dva do trikrat na teden, od oktobra do aprila; razsvetljavo s petrolejem zamenja kmalo električna luč. Tukaj se predstavljajo drame Ibsenove in Björnsonove, klasična dela dansko norveška ter dela islandskih pisateljev. Ljudje zahajajo v gledališče, tako da se igra, ki je vspela, ne more predstavljati več nego sedemkrat. — Umetniki ne dobivajo na večer več nego 10 kron.

Ukral denar za dumo. Iz Petrograda javljajo, da je državni svetnik Viktori pobegnil s 600.000 rubli, ki so bili namenjeni za državno dumo.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mnostviskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Harmonij ameriške vrste popolnoma nov, se proda. Naslov pri „Inseratnem oddelku Edinosti“.

Gostilna na prodaj z d-kretom, jako dobra pozicija. Naslov pove „Inseratni oddelk Edinosti“.

Lepo meblirano sobo in hrano iščem ne daleč od južnega kolodvora. Pismene ponudbe na „Inseratni oddelk Edinosti“ pod „Uradnik 33“.

Na prodaj je v Rožicah pri Materiji posrstvo: 4 sobe, klet, 2 hleva in vodnjak, vrt pri hiši, več senezet, obilo drv. Naslov pove „Inseratni oddelk Edinosti“.

Dve družini (skupno 8 oseb) iščejo za februarja (5-7 sob, dve kuhinji, vodo, ako možno plin in to v kakem dvorcu (villa) ne preveč oddaljeno od glavne pošte. Ponudbe pod „D. D. 8“ na „Inseratni oddelk Edinosti“.

KOLESA (BICIKLI)

Cleveland, Westfield, Columbia,

svetovnoznane znamke

modeli 1905

Kolesa Cou rier najnoejji sistem 13 kg, najfineja oprava

Pneumatik prve vrste. Jamči se za dve leti. Modeli 1906.

Cene zmerne.

FRANCESCO BEDNAR

Trst, ulica Ponterosso št. 4.

ZASTOPNIKE

za Trst in Pulo

sprejme

Václav Hovorka

Eksportna prodaja slanine

CHUDIN (Češka)

Dopisovanje v češkem

in nemškem jeziku.

Dunajska prodajalnica slanine

GIORGIO HUTTER

TAST — ulica della Caserma št. 19

Palača Vianello poleg Kinematografa ED SON,

Prodaja prekajenega in svežega mesa, vsake vrste salamov iz Modene, Bolonje, Verone in Ogrskih. — Klobase Neustädter in Kranjske. Velika zaloga svežih konserv in konserv v skatljah, omake in sir vsake vrste.

Zastopnik in zalagatelj odlikovane tovarne konserv „MONDO“

Prodajalnica je prostorna, zračna in krásno opremljena, red in higijena natančna.

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDLF EXNER. - TRST

Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 7. - Telefona št. 347

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse kraje.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastno za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH „VACUUM-CLEANER“.

Tečna postrežba in nizke cene.

JADRANSKA BANKA v TRSTU

Lastno posloplje.

Via della Cassa di Risparmio št. 5

KUPUJE IN PRODAJA
VREDNOSTNE PAPIRJE
(RENTE, OBLIGACIJE, ZASTAVNA PISMA, PRIJORITETE, DELNICE, SREČKE itd. itd.)
VALUTE IN DEVIZE
PREDUJMI NA VREDNOSTNE PAPIRJE
IN BLAGO LEŽEČE V JAVNIH SKLADIŠČIH

ESKOMPT MENIC IN INKASO. BORZNA NAROČILA
SAFE — DEPOSITS
PROMESE K VSEM ŽREBANJEM
ZAVAROVANJE SREČK.
MENJALNICA

VLOGE NA KNJIŽICE
TEKOČI IN ŽIRO RAČUN
VLOŽENI DENAR OBREŠTUJESE
OD DNE VLOGE DO DNE VZDIGA
STAVNI KREDITI, KREDITI PROTI
DOKUMENTOM VKRANJA.

Uradne ure: 9.—12., 2.—30.—5.—30. — Brzjavni: „JADRANSKA“ Trst. — Telefon: 1463 in 1793.